

14630 - قېرىنداشلار ۋە ھەمىشەلىرىنىڭ ھەق - ھوقۇقى توغرىسىدا

سوئال

ئەر كىشىگە نىسبەتەن قېرىنداشلىرى، ھەمىشەلىرى ۋە ئاتا - ئانىسى توغرىسىدىكى ھەق - ھوقۇقلىرى نېمىلەردىن ئىبارەت؟. بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارىم بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

قېرىنداشلار ۋە ھەمىشەلىرى بولسا شەرىئەت سىلە - رەھىم قىلىشقا بۇيرىغان تۇغقانلاردىندۇر. ھەدىس قۇدىسىدا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: مەن رەھمان، بۇ رەھىم، ئۇنىڭغا مېنىڭ ئىسمىمنى ئايرىپ بەردىم، سېلە - رەھىم يەتكۈزگەن كىشىنى رەھىمىتىمگە يەتكۈزۈمەن، ئۇنى ئۈزگەن كىشىدىن رەھىمىتىمنى ئۈزۈمەن. [تىرمىزى رىۋايىتى 1907 - ھەدىس. ئەبۇ داۋۇد رىۋايىتى 1694 - ھەدىس. شەيخ ئەلبانى رەھىمەھۇللاھ "سەھىھ ھەدىسلەر توپلىمى" 520 - نومۇرلۇق ھەدىستە كەلتۈرگەن].

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: ئۆمرىڭىزنىڭ ئۇزۇن بولۇشى ۋە رىزقىڭىزنىڭ كەڭرىي بولۇشىدىن خۇرسەن بولىدىغان كىشى سىلە - رەھىمنى ئۇلىسۇن. [بۇخارى رىۋايىتى 1961 - ھەدىس. مۇسلىم رىۋايىتى 2557 - ھەدىس].

ئۇلار بىلەن باشقا مۇسۇلمانلار ئورتاق بولغان ھەق - ھوقۇقلاردا ئۇلارنىڭ ھەقىقىي كۈچلۈك بولىدۇ. ئۇلارغا ئۇچراشقاندا سالام قىلىش، چاقىرىشقا ئىجابەت قىلىش، چۈشكۈرۈپ ئەلھەمدۇلىللا دېسە يەرھەم كەللاھ دېيىش، كېسەل بولۇپ قالسا يوقلاش، ئۆلۈپ كەتسە جىنازىسىغا ھازىر بولۇش، ساڭا قەسەم قىلغان بولسا قەسەمنى ئورۇنلاش، نەسىھەت تەلەپ قىلسا نەسىھەت قىلىش، ئۇلار يوق ۋاقتىدا ئۇلارنىڭ يۈز - ئابروۋىنى مۇھاپىزەت قىلىش، ئۆزىگە ياخشى كۆرگەننى ئۇلارغىمۇ ياخشى كۆرۈش ۋە ئۆزى ياقىتۇرمىغاننى ئۇلارغىمۇ ياقىتۇرماسلىق قاتارلىقلار بولۇپ بۇنىڭ ھەممىسى سەھىھ ھەدىستە بايان قىلىنغان.

بۇ ھەق - ھوقۇقلاردىن: سۆز - ھەرىكىتى ئارقىلىق ھېچ كىشىگە ئەزىيەت يەتكۈزۈمەسلىك، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: مۇسۇلمان دېگەن مۇسۇلمانلار ئۇنىڭ تېلىدىن ۋە قولىدىن سالامەت بولغان كىشىدۇر. [بۇخارى رىۋايىتى 10 - ھەدىس. مۇسلىم رىۋايىتى 40 - ھەدىس].

ئىسلام سوئال جاۋاب تورى

پەزىلەتلىك شەيخ مۇھەممەد سالىھ
ئەلمۇنەججىدنىڭ رىياسەتچىلىكىدە

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام پەزىلەتلىك ئىشلارغا بۇيرىغان ئۇزۇن ھەدىستە مۇنداق دېگەن: **ياخشىلىق قىلىشقا قادىر بولالمىساڭ كىشىلەرگە يامانلىق قىلمىغىن بۇمۇ ئۇزۇڭگە قىلغان سەدىقىدۇر.** [بۇخارى رىۋايىتى 2382-ھەدىس. مۇسلىم رىۋايىتى 84-ھەدىس].

ئاتا-ئانىنىڭ ھەق-ھوقۇقلىرىغا كەلسەك، ئانىنىڭ بالىغا بولغان ھەققىنى **5053** - نومۇرلۇق سوئالنىڭ جاۋابىدا تولۇق بايان قىلدۇق.

ئاللاھ ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.